

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Departament Płatności Bezpośrednich

Warszawa, 28 marca 2024 r.
znak sprawy: DPB.ka.071.2.2024
sprawę prowadzi: Michał Radomski
telefon: 22 623-12-34
e-mail: Michal.Radomski@minrol.gov.pl

Pan Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: uwag dotyczących tematyki produkcji ekologicznej

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pisma przekazujące uwagi i propozycje dotyczące szerszej tematyki produkcji ekologicznej (pismo z dnia 29 lutego 2024 r., znak: KRIR/MR/261/2024 oraz pismo z dnia 20 marca 2024 r., znak: KRIR/MR/322/2024), przekazuję poniżej wyjaśnienia odnoszące się do przekazanych zagadnień.

Odnosząc się do podnoszonej kwestii TUZ i możliwości ich ewentualnej rekultywacji uprzejmie informuję, że w odniesieniu do TUZ (niezależnie od ich statusu, tj. konwencjonalnych lub w okresie konwersji lub już ekologicznych) ma zastosowanie definicja wynikająca z art. 2 pkt 29 ustawy o Planie Strategicznym dla WPR (1), zgodnie z którą TUZ to *grunty, które są wykorzystywane do uprawy traw lub innych zielnych roślin pastewnych rozsiewających się naturalnie (samosiewnych) lub uprawianych (wysiewanych) i które nie były objęte zmianowaniem upraw przez co najmniej pięć lat, przy czym zaoranie, uprawa lub wysiew innego gatunku należącego do traw lub innych zielnych roślin pastewnych po uprawie lub zaoraniu nie powoduje zmiany klasyfikacji danego obszaru jako trwałego użytku zielonego*. Z definicji tej bezpośrednio wynika, że dopuszczalna jest rekultywacja TUZ.

W kwestii długości zobowiązań ekologicznych podejmowanych przez rolników należy wskazać, że zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi (2) zobowiązania

mogą być podejmowane na okres od 5 do 7 lat. Przepisy te przewidują, że państwa członkowskie mogą określić krótsze okresy realizacji zobowiązań (co najmniej roczny) wyłącznie w przypadku konwersji na rolnictwo ekologiczne, jednak takie rozwiązanie nie zostało w Polsce wdrożone. W przypadku Interwencji – Rolnictwo ekologiczne PS WPR 2023-2027 przyjęto, że zobowiązania ekologiczne będą obejmowały okres 5 lat. Podsumowując, nie ma obecnie możliwości wdrożenia rozwiązań, które umożliwiałyby określanie 2 letnich zobowiązań ekologicznych (po okresie konwersji).

Odnosząc się do kwestii certyfikacji i RHD informuję, że zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (3), Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych przekazuje jednostkom certyfikującym zadania określone w art. 40 ust. 1 rozporządzenia 2018/848 (4). Oznacza to, że kontrole urzędowe producentów ekologicznych są realizowane przez jednostki certyfikujące, które są przedsiębiorcami komercyjnymi, upoważnionymi przez ww. Głównego Inspektora oraz akredytowanymi przez Polskie Centrum Akredytacji do realizacji tychże kontroli i wydawania na ich podstawie certyfikatów w ramach procedury certyfikacji.

W odniesieniu do opłat pobieranych przez upoważnione jednostki certyfikujące zastosowanie ma art. 34 ust. 7 rozporządzenia 2018/848, zgodnie z którym państwa członkowskie zapewniają, by wszelkie opłaty, które mogą być pobierane, były podawane do wiadomości publicznej. Jednostki certyfikujące są zobowiązane do podawania do publicznej wiadomości wszelkich opłat pobieranych za prowadzenie kontroli urzędowych oraz wydawanie certyfikatów w różnych rodzajach specjalizacji. Przepisy unijne nie przewidują innych uregulowań w przedmiotowym zakresie. Stąd, każda upoważniona jednostka certyfikująca, jako prywatny przedsiębiorca, ma prawo do pobierania opłat za oferowaną usługę certyfikacji według ustalonych przez nią zasad, pod warunkiem, że opłaty te są podawane do publicznej wiadomości. Każdy rolnik, przed podjęciem decyzji o wyborze jednostki certyfikującej, z usług której będzie korzystać, ma możliwość zapoznania się ze sposobami pobierania opłat za certyfikację oraz na ich podstawie dokonać wyboru, który sposób pobierania opłat i ich wysokość odpowiada mu najbardziej.

Obecnie w Polsce, jest upoważnionych 13 jednostek certyfikujących, których rejestr znajduje się pod adresem: <https://www.gov.pl/web/ijhars/jednostki-certyfikujace>.

Opłaty za usługi certyfikacji znajdują się na stronach internetowych, które są wymienione w ww. rejestrze. W odniesieniu do treści certyfikatu produkcji ekologicznej należy podkreślić, że jest on wydawany w Polsce przez ww. jednostki certyfikujące zgodnie ze wzorem zawartym w załączniku VI do rozporządzenia 2018/848. Certyfikat ten składa się z części I obowiązkowej oraz z części II nieobowiązkowej. Informacje odnoszące się do ilości produktów ekologicznych, znajdują się w części II certyfikatu, czyli części do wypełnienia, która nie jest wymagana przez przepisy dotyczące produkcji ekologicznej, ale może być uzupełniona dobrowolnie na prośbę producenta ekologicznego.

W odpowiedzi na pytanie dot. GAEC 8 tj. normy dotyczącej minimalnego udziału powierzchni użytków rolnych wykorzystanych na elementy lub obszary nieprodukcyjne zwracam uwagę na przedstawione przez Komisję Europejską propozycje legislacyjne w tym zakresie. KE zaproponowała wyłączenie tzw. „ugorowania” z zakresu normy GAEC 8 i wdrożenie nowego ekoschematu, dobrowolnego dla rolników. Obecnie trwają prace nad nowelizacją odpowiednich przepisów UE.

Natomiast w kwestii przekazywanych uwag dotyczących płatności ekologicznych powiązanych z obowiązkiem posiadania zwierząt informuję, co następuje.

W przypadku płatności ekologicznych do powierzchni upraw paszowych na GO, powierzchni TUZ oraz premii za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą ich przyznanie rolnikowi jest uzależnione od posiadania zwierząt. Przepisy rozporządzenia ekologicznego PROW 2014-2020 (5) oraz rozporządzenia ekologicznego PS WPR 2023-2027 (6) określają jakie gatunki zwierząt mogą być uznane przy weryfikowaniu ww. warunku jednak nie wskazują, że posiadane przez rolnika zwierzęta muszą być ekologiczne. Oznacza to, że dla spełnienia warunku posiadania zwierząt nie jest istotny ich status (tj. czy są one ekologiczne, czy konwencjonalne).

Ponadto w przypadku płatności do powierzchni upraw paszowych na GO (PROW 2014-2020 i PS WPR 2023-2027) płatności te są przyznawane do takiej powierzchni, do jakiej „wystarczy” posiadanych przez rolnika zwierząt. Natomiast w przypadku płatności ekologicznych do powierzchni TUZ w ramach PROW 2014-

2020 jest posiadanie zwierząt w minimalnej obsadzie 0,3 DJP/ha wszystkich TUZ w gospodarstwie (w 2024 r. będą składane ostatecznie wnioski w ramach PROW 2014–2020). Płatności ekologiczne do powierzchni TUZ w ramach PS WPR 2023–2027 będą przyznawane na analogicznych zasadach jak do powierzchni upraw paszowych na GO, czyli do takiej powierzchni, do jakiej „wystarczy” posiadanych przez rolnika zwierząt. Należy zaznaczyć, że rolnicy spełniający warunek posiadania zwierząt, lecz w liczbie przeliczonej na DJP nie pozwalającej na przyznanie płatności do całej wnioskowanej powierzchni, nie ponoszą negatywnych konsekwencji np. z tytułu przedeklarowania, lecz otrzymają płatności do mniejszej powierzchni (inne zasady obowiązują w przypadku ubiegania się o płatności do TUZ w ramach PROW 2014–2020).

Co ważne, w przypadku ubiegania się przez rolników o płatności ekologiczne do powierzchni upraw paszowych na GO lub do powierzchni TUZ warunek posiadania zwierząt może być spełniony wspólnie z innym rolnikiem ubiegającym się o takie płatności. Przy czym w przypadku PS WPR 2023–2027 możliwość taka jest ograniczona do rolników, których użytki rolne, do których ubiegają się o płatności ekologiczne znajdują się na terenie tej samej gminy lub gmin sąsiadujących.

Co do warunków przyznawania premii za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą w gospodarstwach ekologicznych, to są one takie same dla PROW 2014–2020 i PS WPR 2023–2027. Przy określaniu warunków przyznania premii przyjęto założenie, że zrównoważona produkcja (tj. produkcja roślinna i zwierzęca) będzie rozpatrywana na poziomie gospodarstwa niezależnie od statusu użytkowanych gruntów i udziału gruntów objętych systemem rolnictwa ekologicznego, a warunkiem potwierdzającym prowadzenie takiego rodzaju produkcji będzie zapewnienie obsady zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie w przedziale od 0,5 DJP/ha (od 2024 r. 0,3 DJP/ha) do 1,5 DJP/ha wszystkich użytków rolnych w gospodarstwie. W przypadku PROW 2014–2020 próg dolny obsady zwierząt uprawniający do premii został zaakceptowany przez Komisję Europejską, natomiast analogiczna zmiana w ramach PS WPR 2023–2027 oczekuje na zatwierdzenie KE i planowane jest jej zastosowanie w odniesieniu do beneficjentów realizujących interwencję Rolnictwo ekologiczne już w bieżącym roku.

Z wyrazami szacunku

Joanna Czapla
dyrektor
Departamentu Płatności
Bezpośrednich
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 261);
- (2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, z późn. zm.);
- (3) Ustawa z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1235);
- (4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 (Dz. Urz. UE L 150 z 14.06.2018, str. 1, z późn. zm.);
- (5) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 1784 z późn. zm.);
- (6) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności ekologicznych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz. U. poz. 791 z późn. zm.).

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:

www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych